

2023

CRNA GORA
UPRAVA ZA ŽELJEZNICE

IZVJEŠTAJ O RADU
UPRAVE ZA ŽELJEZNICE ZA 2023. GODINU

Podgorica, April 2024.

I. Uvod

Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl. list CG“, br. 87/18, 2/19 i 38/19), od januara mjeseca 2019. godine, osnovana je Uprava za željeznice kao samostalan organ državne uprave koja nastavlja kontinuitet započetih poslova nastalih osnivanjem Direkcije za željeznice od 2008. godine kao samostalnog ili državnog organa u sastavu resornog ministarstva za poslove saobraćaja.

Nadležnosti ovog državnog organa odnose se na vršenje poslova koji se odnose na: razvoj, izgradnju, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu željeznica Crne Gore; učestvovanje u izradi strategija, projekata, srednjoročnih programa i godišnjih planova; pripremu poziva za nadmetanje, sprovođenje postupka ustupanja radova za: izradu tehničke dokumentacije, izvođenje radova na izgradnji, rekonstrukciji, redovnom i investicionom održavanju; organizaciju stručne kontrole i kvaliteta izvedenih radova; pokretanje postupka za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa; pribavljanje odobrenja za gradnju, prijem i predaju izgrađenih željeznica; evidenciju nepokretnosti koje pripadaju željeznici; pripremu finansijske dokumentacije i praćenje utroška finansijskih sredstava; izdavanje saglasnosti za priključenje i ukrštanje javnih puteva sa željezničkom prugom, postavljanje infrastrukturnih objekata na pružnom i zaštitnom pojasu; razvoj, modernizaciju, rekonstrukciju i zaštitu željezničkih pruga; izdavanje licenci privrednim društvima za upravljanje željezničkom infrastrukturom i sertifikata o bezbjednosti za upravljanje infrastrukturom, licence i sertifikata prevoznicima za javni prevoz i prevoz za sopstvene potrebe; izdavanje odobrenja za rekonstrukciju željezničke infrastrukture i izgradnju i rekonstrukciju nadvožnjaka iznad elektrificiranih željezničkih pruga; izdavanje saglasnosti za izgradnju, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu industrijske željeznice; zaključivanje ugovora sa prevoznicima koji obavljaju prevoz od javnog interesa; odobrenja za proizvodnju prototipa željezničkih vozila, izdavanje dozvola za korišćenje novih materijala, opreme, djelova i vozila, praćenje razvoja u oblasti željezničkog prevoza; notifikaciju; vođenje propisanih evidencija; kao i druge poslove koji su joj određeni u nadležnost.

Uprava za željeznice obavlja poslove nacionalnog organa za bezbjednost na željeznici u dijelu izdavanje sertifikata upravljačima infrastrukture i prevoznicima, vođenje registara izdatih dozvola i sertifikata, izdavanje dozvola za vozna sredstva, sertifikaciju mašinovođa, izrađuje izvještaje o bezbjednosti, vrši ECM sertifikaciju itd. Kao regulatorni organ za oblast željeznice, Uprava vrši izdavanje licenci, praćenje tržišta, analizu konkurencije, kontrolu Izjave o mreži, postupa po žalbama upravljača infrastrukturom i prevoznika, vrši kontrolu Ugovora o obavezi javnog prevoza. Takođe, na osnovu Zakona o željeznici, a na osnovu odobrenih sredstava iz Budžeta i Godišnjeg programa za održavanje infrastrukture koji obuhvata radove na održavanju građevinske i elektrotehničke infrastrukture i troškove za upravljanje i regulisanje saobraćaja, Uprava za željeznice priprema Program održavanja, rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture i vrši kontrolu izvedenih radova predviđenih Godišnjim programom za tekuće i investiciono održavanje javne željezničke infrastrukture i uplatu sredstava namjenih Budžetom za ove namjene. Uprava vrši i poslove praćenja i vođenja investicija u željezničku infrastrukturu (ova funkcija se izvršava samo djelimično i to u oblasti kontrole potrošnje sredstava za investiciono održavanje iz tekućeg Budžeta i dijelom iz Kapitalnog Budžeta u dijelu optimizacije broja pružnih prelaza, dok glavno investiciono održavanje i modernizaciju željezničke infrastrukture vodi upravljač infrastrukturom Željezniča infrastruktura Crne Gore (ŽICG) u dijelu odobrenih kreditnih sredstava, odnosno ŽICG i Uprava za javne radove uz neposredno učešće Uprave za željeznice u dijelu planiranja i praćenja Nacionalnog programa održavanja željezničke infrastrukture, izdavanje odobrenja u skladu sa Zakonom o željeznici za građenje u pružnom, zaštitnom i infrastrukturnom pojasu i druge poslove.

Prethodno navedeni poslovi ostvaruju se na osnovu Zakona o željeznici, Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza, Zakona o ugovornim odnosima u

željezničkom saobraćaju, Strategije razvoja željeznice za period 2017.– 2027. godina, Strategija razvoja saobraćaja 2019.- 2035., Nacionalnog programa održavanja željezničke infrastrukture 2021. – 2023. godina i drugih podzakonskih akata nastalih iz prethodno navedenih Zakona.

Propisi EU koje određuju potrebu postojanja Uprave za željeznice su: **Direktiva 2004/49** o sigurnosti željeznica Zajednice i izmjeni Direktive 95/18/EZ o izdavanju dozvola za obavljanje usluga u željezničkom prevozu, **Direktiva 2001/14/EZ** o dodjeli željezničkog infrastrukturnog kapaciteta i ubiranju naknada za korišćenje željezničke infrastrukture i dodjeli rješenja o sigurnosti (Direktiva o sigurnosti željeznice) - „Poglavlje IV - tijelo za bezbjednost”, **Direktiva 2016/798** i **Direktiva 2012/34** o uspostavljanju jedinstvenog željezničkog područja (RECAST Direktiva) - „Poglavlje IV - regulatorno tijelo”.

Na osnovu obaveza iz prethodno navedenih Zakona, Strategija, Nacionalnih programa, pravilnika i Direktiva, Zakona o državnoj upravi, Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, Vlada Crne Gore je 18.04.2019. godine, usvojila Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova Uprave za željeznice sa 19 sistematizovanih radnih mjesta, raspoređenih u tri sektora i jednoj službi:

- *Sektor za održavanje, investicije i razvoj željezničke infrastrukture*
- *Sektor za bezbjednost i interoperabilnost željeznice*
- *Sektor za pristup infrastrukturi i*
- *Služba za opšte i finansijske poslove.*

Takođe, Pravilnikom o izmjenama pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave za željeznice broj 012/20-01-451/1 od 20.10.2020. godine, ukinuto je jedno radno mjesto u Sektoru za bezbjednost i interoperabilnost željeznice, usljed sporazumnog prestanka radnog odnosa sa zaposlenim, pa je broj sistematizovanih radnih mjesta u Upravi za željeznice 18.

U septembru 2021. godine Vlada Crne Gore je usvojila novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova Uprave za željeznice sa 16 sistematizovanih radnih mjesta, raspoređenih u dva odjeljenja i jednoj službi:

- Odjeljenje za bezbjednost i interoperabilnost željeznice, željezničku infrastrukturu, intermodalni transport i žičare.
- Odjeljenje za regulisanje željezničkog tržišta, licence i prava putnika
- Služba za finansijske, kadrovske i opšte poslove.

Od 16 sistematizovanih radnih mjesta popunjeno je 11 radnih mjesta.

Uprava koristi iznajmljene prostorije u Hercegovačkoj ulici.

II. Obaveze i aktivnosti Uprave za željeznice u 2023.godini

Na osnovu člana 22. Zakona o državnoj upravi ("Sl. list CG", br. 78/18) i Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, organi državne uprave donose godišnji Program rada koji mora biti usaglašen sa programom rada Vlade, strategijama i programima, kao i Zakonom o budžetu.

Na osnovu definisanih obaveza kroz prethodno navedene Zakone, Direktive, kao i obaveze i ciljeve definisane po Programu rada za 2023. godinu u skladu sa raspoloživim budžetom, Uprava za željeznice je tokom 2023. godine vršila sledeće poslove:

- Na osnovu Zakona o željeznici, od strane Uprave urađen je Program izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture za 2023. godinu, koji usaglašen sa Željezničkom infrastrukturom i usvojen od strane Vlade početkom

2023. godine. Za dio Programa koji se odnosi na tekuće održavanje javne željezničke infrastrukture, između Uprave za željeznice i Željezničke infrastrukture Crne Gore AD Podgorica (ŽICG) potpisan je ugovor o tekućem održavanju za sredstva odobrena Budžetom za ove namjenu. Navedeni Program tekućeg održavanja javne željezničke infrastrukture odnosi se na tekuće održavanje građevinske i elektrotehničke infrastrukture, kao i finansiranje aktivnosti osoblja za regulisanje saobraćaja. U njemu su detaljno opisani svi planirani poslovi i aktivnosti čijom se realizacijom iz tekućeg održavanja obezbjeđuje normalno i bezbjedno odvijanje željezničkog saobraćaja prema predviđenom redu vožnje. Zaposleni Uprave su vršili pregled svih izvedenih radova obuhvaćenih Programom za 2023. godinu. Pregled radova vršio se redovno, i po potrebi, zavisno od dinamike radova Željezničke infrastrukture Crne Gore. U dogovoru sa pojedinim Sektorima i odgovarajućim službama Željezničke infrastrukture, utvrđivali su se prioriteta radova, pregleda i kontrole radova zavisno od dinamike radova. Redovni detaljni mjesečni pregled obavljao se uz prisustvo nadležnih ovlašćenih lica iz ŽICG u posljednoj nedjelji tekućeg mjeseca, na osnovu kojeg su se ispostavljali mjesečni izvještaji, na osnovu kojih su nakon ovjere po Zaključku Vlade i Zakonu o budžetu za 2023. godinu, isplaćivana ŽICG mjesečna sredstva od strane Ministarstva finansija. Ovaj dio Programa realizovan je u iznosu od 9.998.091,25 eura.

Zaključkom Vlade br. 07-7471/2 od 30.11.2022. godine, zbog nedovoljnih sredstava za tekuće održavanje javne željezničke infrastrukture odobrena su sredstva za nabavku materijala, rezervnih dijelova i za izvođenje neophodnih radova angažovanjem ovlašćenih preduzeća za održavanje građevinske i elektrotehničke infrastrukture u iznosu od 3.941.200,00 eura. Sredstava su preusmjerena sa Tekuće budžetske rezerve na potrošačku jedinicu Uprava za željeznice, koja je zaključila je sa ŽICG AD Podgorica Aneks Ugovora o održavanju javne infrastrukture 21.12.2022. godine. Na osnovu navedenog Aneksa sredstva u iznosu od 3.941.200,00 eura uplaćena su jednokratno direktnim usmjeravanjem na račun izvođača radova – ŽICG, što je i realizovano krajem decembra 2022. godin. Uprava za željeznice je redovno pratila realizaciju nabavke rezervnih djelova, materijala i izvodjenja radova, shodno navedenoj dinamici u Aneksu Ugovora tokom 2023. godine. Željeznička infrastruktura Crne Gore A.D. Podgorica je zbog tenderskih procedura u zaostatku sa dinamikom koja je predviđena Aneksom Ugovora za 2022. godinu, tako da jedan dio sredstava još nije iskorišćen.

- U cilju neophodnosti izvođenja radova koja spadaju u grupu investicionih radova, a u svrhu očuvanja postojećih brzina i nivoa bezbjednosti i redovitosti željezničkog saobraćaja Budžetom za 2023. godinu, na poziciji Investiciono održavanje bila su predviđena sredstva u iznosu od 115.000 eura.

Imajući u vidu troškove materijala i troškove radova, uz zahtjev Željezničke infrastrukture, navedena sredstva u 2023. godini bila su planirana za izvođenje radova - usluge:

- Zamjena mostovske građe na mostu Tara I na pruzi koja nalazi se na trasi pruge Vrbnica-Bar u km 321+953,64, neposredno iza stanice Mojkovac.

Uslov za izvođenje navedenih radova je bio da materijal obezbjedi Željeznička infrastruktura Crne Gore AD.Podgorica..

- Uprava za željeznice je izradila Elaborat- projekat zamjene mostovske građe koji je bio osnov za raspisivanje tendera za izbor izvođača radova i nadzora.

Nakon okončanih tenderskih postupaka, ugovori su dodijeljeni:

- Ugovor o izvođenju radova br. 01-426/24-434/19 od 22.11.2023. godine - Građevinarstvo i savjetovanje d.o.o Podgorica, iznos ugovora 110.110,00 eura sa PDV-om
- Ugovor o nadzoru br. 01-426/24-486/7 od 20.12.2023. godine – RAING- projektovanje, inženjering i konsalting d.o.o Podgorica, iznos ugovora 3.563,45 eura sa PDV-om

- Upisom u građevinski dnevnik od 28.12.2023. godine konstatovan je da vremenski uslovi ne dozvoljavaju bezbjedno odvijanje radova i da se odlažu do stvaranja povoljnijih vremenskih prilika.
- Kapitalnim Budžetom za 2023. godinu, su odobrena sredstva u iznosu od 144.900,00 € za poziciju Putni prelazi.
- Uprave za željeznice je zbog rješavanja eksproprijacije prilikom izgradnje puta kojim su ukinuta dva putna prelaza Stankovići i Ljutotuk, pristupila rješavanju problema izrade pristupnog puta na parceli 888 KO Glizica.
- S tim u vezi, Uprava za željeznice je na osnovu Geodetskog elaborata originalnih terenskih podataka parcelacije (izmjene i dopune osnovnog elaborata eksproprijacije) ugovorila Glavni projekat izgradnje pristupnog puta - prilaza parceli 888/1 KO Glizice, koji zadovoljava potrebe vlasnika parcele.
- Ugovor je dodijeljen LOT inženjering d.o.o Podgorica (ugovor br. 01-426/23-532/6 od 20.12.2023. godine na iznos od 2420,00 eura sa PDV-om.
- Navedeni Ugovor je realizovan, projekat isporučen a sredstva u iznosu od **2420,00 eura** plaćena sa pozicije Kapitalnog budžeta – Konsultanske usluge, projekti i studije
- U drugom kvartalu 2023. godine pripremljen je na osnovu Zakona o željeznici Izvještaj o realizaciji Programa izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture za 2022. godinu, koji je prosljeđen Ministarstvu kapitalnih investicija;
- Na osnovu odobrenih sredstava iz Budžeta za 2023. godinu za obavezu usluge javnog prevoza opredjeljena su sredstva u iznosu od 6.300.000,00 eura. U tu svrhu, a na osnovu Odluke Vlade Crne Gore, Uprava za željeznice je sa Željezničkim prevozom potpisala Ugovor o obavezi javnog prevoza na osnovu kojih su vršene mjesečne isplate budžetom opredjeljenih sredstava. ŽPCG je Upravi za željeznice dostavljao izvještaje o ostvarenom obimu prevoza, prihodima i rashodima preduzeća prema izvještajnim periodima definisanim Ugovorom;
- Na osnovu Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza, Uprava za željeznice je u oktobru 2023. godine uradila godišnji Izvještaj o bezbjednosti u željezničkom saobraćaju za 2022. godini koji kroz praćenje i analizu zajedničkih pokazatelja bezbjednosti upravljača i prevoznika i nadležnosti Uprave za željeznice inicira prijedlog mjera koje je potrebno preduzeti u narednom periodu;
- Kao regulator željezničkog tržišta učestvovala u rješavanju sporova koji su nastali između željezničkih privrednih društava (ugovori o pristupanju željezničkoj infrastrukturi, provjere Izjave o mreži, organizacija saobraćaja u zimskim uslovima, posredovanje u sporu između upravljača željezničkom infrastrukturuom i korisnika infrastrukture koji se odnosi na obračun faktura za vozne karte i sl.);
- Početkom 2023. godine je odobrila za objavljivanje Izjavu o mreži za 2024. godinu, koju je pripremio upravljač infrastrukturuom ŽICG. Predmetna izjava sadrži sve neophodne elemente u skladu sa Zakonom o željeznici vezane za paket usluga koji upravljač daje na raspolaganje prevoznicima vezane za korišćenje trase, kolosjeka, električne energije, kolskih vaga i usluga koje teretni i putnički operater i ovlašćeno željezničko društvo za održavanje željezničkih vozni sredstava mogu pružiti zainteresovanim željezničkim prevoznicima;
- U novembru 2023. godine Uprava za željeznice je odobrila Red vožnje za 2023./2024. godinu;
- Tokom izvještajne godine vršila provjeru postupanja po Izjavi o mreži za 2023. godinu, kod upravljača infrastrukturuom i kod prevoznika na osnovu kojih su sklopljeni ugovori o pristupu infrastrukturuom koji su proistekli iz nje;

- Uprava za željeznice je 30.01.2023. godine objavila Plan javnih nabavki za 2023. godinu, na osnovu saglasnosti Ministarstva Finansija, broj: 02-430/23-261/1 od 27.01.2023. godine, a izmjenu Plan javnih nabavki 17.07.2020. godine, saglasnost Ministarstva Finansija broj: 02-430/23-2988/1 od 11.07.2023. godine. Planom javnih nabavki za 2023. godinu, i izmjenom Plana javnih nabavki Uprava za željeznice je opredijelila sredstva u ukupnom iznosu od 190.381,40 eura, a ukupna vrijednost PDV-a 39.988,11 eura. Uprava za željeznice je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Planom javnih nabavki u izvještajnom periodu pokrenula 1 (jedan) Otvoreni postupaka javnih nabavki, datum objave postupka je 13.10.2023. godine, ugovorena vrijednost nabavke 91.000,00 eura. Jednostavne nabavke, Ograničeni postupak, Konkurentski postupak sa pregovorima, Pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje, Partnerstvo za investicije, Konkurentski dijalog, Pregovarački postupak sa prethodnim objavljivanjem poziva za nadmetanje, Poziv po osnovu okvirnog sporazuma na osnovu primjene Zakona – za sve navedene vrste postupaka nema zaključenih ugovora u 2023. godini. Zaključenih ugovora/ računa tj. izuzeća od primjene zakona je bilo 105, a utrošena sredstva na osnovu plaćanja istih je 35.343,55 eura.
- Uprava za željeznice, u svojim postupanjima se vodi odredbama Zakona o upravnom postupku, kojima su propisana prava stranaka, naročito vodeći računa o zakonitosti, ekonomičnosti i efikasnosti upravnog postupanja.
- U periodu od 01.01.2023.godine do 31.12.2023.godine u Upravi za željeznice pokrenuto je 263 predmeta na zahtjev stranake, dok je broj pokrenutih predmeta po službenoj dužnosti 24. Broj riješenih predmeta u izvještajnom periodu je 218, dok je u izvještajnoj godini ostalo neriješeno 2 predmeta, nije bilo podnijetih žalbi.
- U Odjeljenju za bezbjednost i interoperabilnost željeznice, željezničku infrastrukturu, intermodalni transport i žičare, vođeno je ukupno 79 upravnih postupaka na zahtjev stranke. Na osnovu pokrenutih upravnih postupaka pozitivno je riješeno 77 predmeta u izvještajnom periodu, a 2 su prenešena u 2024. godini. Pravni osnov za postupanje u upravnim stvarima u ovom odjeljenju je Zakon o bezbjednosti, organizaciji, i efikasnosti željezničkog prevoza, Zakon o željeznici, Zakon o upravnom postupku.
- Na zahtjev stranke ukupno je dodijeljeno 23 licence za mašinovođe. Svi podnijeti zahtjevi su riješeni u roku. Pravni osnov za postupanje za izdavanje licenci je shodno Zakonu o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza („Sluzbeni list Crne Gore broj:1/14), a u vezi sa Pravilnikom o obrascu i bližem načinu izdavanja licenci i sertifikata u upravljanju vučnim vozilom.
- Članom 20 Zakona o željeznici na osnovu predatih zahtjeva državnih i opštinskih organa i fizičkih lica i mišljenja Željezničke infrastrukture u izdavanju tehničkih uslova za izradu projektne dokumentacije i odobrenja za gradnju u infrastrukturnom i zaštitnom pojasu, ukupno je bilo 53 zahtjeva, od čega je 35 zahtjeva dobilo saglasnost, 16 zahtjeva nije dobilo saglasnost, 2 zahtjeva nisu riješena u toku 2023. godine.
- Takođe u ovom odjeljenju su se izdale 2 dozvole za korišćenje lokomotiva, ukupno je bilo 2 zahtjeva od čega su obje pozitivno riješena u toku 2023. godine.
- Izdato je 1 Rješenje o odobrenju obavljanja saobraćaja u 2023. godini.
- U Odjeljenju za regulisanje željezničkog tržišta, licence i prava putnika vođeno je 135 postupaka na osnovu zahtjeva stranke. Na osnovu pokrenutih postupaka pozitivno je riješeno 57 predmeta u izvještajnom periodu, tj ispis iz Nacionalnog registra-NVR – teretni vagoni, 18 upisa u Nacionalni registar – NVR, a 60 postupaka su odbijena zbog neispravne dokumentacije.
- U Službi za finansijske, kadrovske i opšte poslove vođeno je ukupno 6 upravnih postupaka na zahtjev stranke i 43 postupaka po službenoj dužnosti. Svi predmeti su riješeni u roku. Nije bilo izjavljenih žalbi na rješenja.
- Ostvareni rezultati rada Uprave za željeznice, broj zahtjeva, i u roku donijetih odluka i upravnih akata, a imajući u vidu broj službenika koji postupaju u upravnim stvarima, koji su u svakom pogledu prilagođavali kako radno vrijeme tako i mjesto rada da bi se

pružila kvalitetna usluga strankama, ukazuju na efikasnost i ažurnost u rješavanju prvostepenih upravnih predmeta.

- Tekući budžet Uprave za željeznice za 2023. godinu, iznosio je 22.987.622,03 eura, realizovana su sredstva u iznosu od 22.766.182,81 eura što čini skoro 100 % tekućeg budžeta Uprave.

Imajući u vidu obaveze u primjeni Zakona o željeznici i Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza kao i obaveze u primjeni evropskih direktiva, Uprava za željeznice radi sa minimalno mogućim brojem zaposlenih (11 zaposlenih) sa nedostatkom uskostručnog kadra sa poznavanjem željezničkih zanimanja i zaposlenih sa poznavanjem pravnih propisa iz oblasti željeznice.

Broj: 01-012/24-214/1

Podgorica, 15.04.2024. godine

DIREKTOR

MSc Denis Lukač, dipl.inž.saob.

